

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Klaipėdos valstybinės kolegijos

STUDIJŲ PROGRAMOS *AGROVERSLŲ TECHNOLOGIJOS*

VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: Gediminas Viškelis

Grupės narys: Nijolė Liepienė

Išvados parengtos lietuvių kalba
Report language – Lithuanian

Vilnius
2016

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Agroverslų technologijos
Studijų sritis	Biomedicinos mokslų studijų sritis
Studijų kryptis	Žemės ūkis
Studijų programos rūšis	Koleginės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (3); iššęstinė (4)
Studijų programos apimtis kreditais	180 ECTS
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Žemės ūkio mokslų profesinis bakalauras

© Studijų kokybės vertinimo centras
The Centre for Quality Assessment in Higher Education

TURINYS

TURINYS	3
I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	4
2.2. Programos sandara.....	6
2.3. Personalias	7
2.4. Materialieji ištekliai.....	8
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	10
2.6. Programos vadyba	13
III. REKOMENDACIJOS	15
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	17

I. IŽANGA

Klaipėdos Valstybinė Kolegija (toliau – Kolegija) *Agroverslų technologijos* studijų programą (toliau – Programa), prijungus Žemaitijos Kolegijos Rietavo filialą prie Kolegijos, ketina tęsti ir vykdyti naujų studentų priėmimą nuo 2016 metų. Atkreiptinas dėmesys, kad Programos aprašo teikimo metu Žemaitijos kolegija buvo neakredituota, tačiau leidimas vykdyti studijas bus nutrauktas nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. Žemaitijos kolegijos Rietavo filialas nuo rugsėjo 1 d. tampa Klaipėdos Valstybinės Kolegijos Rietavo Studijų Centru ir šią Programą ketinama vykdyti jame.

Programa vertinta Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) ekspertų grupės. Grupės sudėtis:

1. Gediminas Viškelis, VŠĮ „AgroSchool“ direktorius, AB „Agrowill Group“ projektų vadovas.
2. Nijolė Liepienė, VŠĮ Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto dekanė, lektorė.

Grupės darbą koordinavo ir jos vizito į Kolegiją metu dalyvavo SKVC specialistas Rūta Šlaustienė. Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo studijų programos aprašo, jo priedų bei paskutinio išorinio vertinimo išvadų, kurios buvo parengtos 2014 m. tarptautinės ekspertų grupės, analizės. Sekančiame etape 2016 m. birželio 1 d. ekspertų grupė apsilankė Kolegijoje ir susitiko su jos administracija, Programos aprašo rengėjais, dėstytojais ir socialiniais partneriais. Ekspertai taip pat susipažino su Kolegijos turima materialine baze. Išanalizavę Kolegijos pateiktus dokumentus, duomenis bei susitikimų metu Kolegijos pateiktus atsakymus, susijusius su Programos realizavimu, ekspertai parengė Programos vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Studijų programos apraše aiškiai apibrėžtas programos tikslas – rengti plataus profilio koleginio išsilavinimo profesinį bakalaurą, gebantį projektuoti, organizuoti ir vadovauti žemės ūkio gamybos technologiniams procesams. Programos rengėjai suformulavo 15 numatomų studijų rezultatų ir parodė, per kokius studijų dalykus šie rezultatai bus pasiekti. Numatomi studijų rezultatai suskirstyti į 5 grupes. Numatant studijų rezultatus vadovautasi Lietuvos kvalifikacijų sandaros apibrėžtomis kompetencijomis (6 kvalifikacijų lygis). Studijų programos *Agroverslų technologijos* tikslai ir studijų rezultatai suformuluoti atsižvelgiant į socialinių dalininkų nuomonę, technologijų tobulėjimą ir specialistų poreikį šalies žemės ūkio įmonėse.

Studijų programos rengimo procese dalyvavo institucijos administracinis ir akademinis personalas bei socialinių dalininkų atstovai. Tačiau paminėtina, kad Kolegija Programos apraše grįsdama jos poreikį pateikia 2012 m. kitų institucijų atliktų tyrimų, apklausų rezultatus, kuriuose analizuojami 2006-2010 metų rodikliai.

Kiti studijų programos tikslai: Suteikti žinias apie žemės ūkyje auginamų augalų ir gyvūnų savybes bei auginimo sąlygas; suteikti gebėjimus savarankiškai atlikti taikomuosius tyrimus: identifikuoti žemės ūkyje kintančias problemas, rinkti duomenis ir atlikti jų analizę; suteikti gebėjimus tirti, vertinti ir organizuoti verslo aplinką, žemės ūkio produktų gamybos ir pardavimo rinkas; suteikti gebėjimų dirbti komandoje ir pavieniui, išmanyti verslo aspektus ir valdymą, profesinę etiką; lavinti profesinės veiklos gebėjimus, suvokti mokymosi visą gyvenimą svarbą.

Žemės ūkio mokslų profesinį bakalaurą baigę absolventai gebės;

- organizuoti augalininkystės ir gyvulininkystės technologinį procesą;
- įkurti augalininkystės, gyvulininkystės ar kitą žemės ūkio įmonę, vadovauti žemės ūkio produkcijos gamybos, sandėliavimo ir realizavimo darbams;
- vertinti žemės ūkio verslų aplinką ir produktų rinką;
- analizuoti technologinę dokumentaciją, vertinti žemės ūkio produkcijos technologijas, planuoti gamybą, taikant naujoves praktikoje;
- apskaičiuoti gamybos kaštus, parengti įmonės verslo ir ūkinės veiklos planus.
- užtikrinti augalininkystės ir gyvulininkystės produkcijos kokybę;
- bendrauti ir bendradarbiauti su pavaldiniais ir kitų institucijų darbuotojais, verslo partneriais, turės vadybos, teisės ir aplinkosaugos žinių.

Pagrindinės srities stiprybės. Ketinama vykdyti studijų programa remiasi anksčiau vykdytų studijų programų patirtimi ir tradicijomis. Aukštoji mokykla analizuoja darbo rinkos poreikius, aktyviai bendradarbiauja su socialiniais partneriais ir aiškiai įsivaizduoja būsimų absolventų karjeros galimybes. Studijų programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai yra apibrėžti ir aiškūs, jie suformuluoti atsižvelgiant į ūkio reikmes, bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, pagrįsti tiek akademiniais, tiek profesiniais reikalavimais bei atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį. Programos pavadinimas, numatomi studijų rezultatai, programos turinys ir suteikiama kvalifikacija dera tarpusavyje.

Pagrindinė srities silpnybė. Programos poreikis grindžiamas nepakankamai naujais duomenimis, tyrimais.

2.2. Programos sandara

Studijų apimtis – 180 kreditų (4800 valandų). Nuolatinės studijos trunka 3 metus. Kiekvienus studijų metus sudaro du semestrai: rudens ir pavasario. Vienas semestras apima 30 kreditų (800 val.). Studijų krypties dalykams skiriama 156 kreditai. Iš jų praktikoms skiriama 30 kreditų, baigiamajam darbui (projektui) – 9 kreditai. Bendriesiems koleginių studijų dalykams skirta 15 kreditų. Semestre studijuojama ne daugiau kaip 7 dalykai. Atskiroms dalykų grupėms skirtų kreditų skaičius atitinka norminių dokumentų reikalavimus. Atsižvelgiant į ankstesnių vertinimų rekomendacijas atsisakyta studijų programos specializacijų.

Studijų dalykai ir jų turinys yra parinkti taip, kad suteiktų studentui žinias ir ugdytų supratimą bei suformuotų bendruosius ir specialiuosius gebėjimus, būtinus siekiant bendro studijų programos tikslo. Dalykų studijų rezultatai suformuoti siekiant efektyviai įgyvendinti studijų programos rezultatus. Studijų programos rezultatų ir dalykų dermė paremta dalykiniu ir edukologiniu aspektais. Kiekvienam studijų dalykui yra numatytos konsultacijos ir vienas iš jų tikslų yra geriau prisitaikyti prie individualių studento poreikių. Programos turinys atitinka naujausius mokslo ir technologijų pasiekimus.

Programa orientuota į praktinę veiklą, todėl praktikumams ir praktikoms skiriama trečdalis studijų programos apimties. Jų metu bus praktiškai įtvirtinamos įgytos žinios ir taip užbaigiamas semestras. Profesinės veiklos ir baigiamąją praktikas studentai atliks įmonėse, rinkdamiesi iš socialinių dalininkų siūlomų praktikos vietų. Kalbėdami apie *Agroverslų technologijos* programos studentų praktikas, darbdaviai nurodė, kad reikėtų labiau derinti praktikos ir sezoninių darbų laiką, praktikos trukmė galėtų būti ilgesnė.

Studijų programa sudaryta taip, kad pirmiausia studijuojami bendresni dalykai, vėliau – specifiniai, su būsima profesine veikla tiesiogiai susiję dalykai. Parengti dalies dalykų aprašai turinio apimtimi neatitinka skiriamo valandų skaičiaus (pvz. dalyko „Gyvulių anatomija ir fiziologija“ temai „Nervų sistemos ir jutimo organų anatomija.“ skirta tik 2 val., dalyko „Veterinarijos pagrindai“ temai „Žemės ūkio gyvulių ligos, jų profilaktika bei gydymas“ 2 val., „Gydymas“ gali būti dėstomas tik veterinarijos gydytojų rengimo programoje ir t.t.). Dalykų aprašuose nurodoma, kad planuojama taikyti įvairius aktyvaus mokymo metodus (diskusijos, probleminis dėstymas, vizualizacija, įtraukianti paskaita, problemų medis, paskaita kritinio mąstymo ugdymui, situacijų analizė). Šie metodai turėtų sudaryti sąlygas efektyviam dėstomų temų supratimui, tik dar reikėtų patobulinti dermę tarp studijų rezultatų, pasirenkamų studijų metodų bei studijų rezultatų vertinimo metodų.

Pagrindinės srities stiprybės. Parengtame studijų plane dalykų išdėstymo tvarka logiška. Temos bus pateikiamos sudėtingėjimo tvarka.

Pagrindinės srities silpnybės. Dalies dalykų turinys nederą su apimtimi. Planuojama taikyti aktyvaus mokymo metodus. Ruošiantis tokiam dėstymui buvo organizuoti mokymai, susiję su aktyvių mokymo metodų taikymu, tačiau vertėtų pagalvoti kaip tokius mokymus organizuoti periodiškai, kad dėstytojai visada žinotų naujausią informaciją. Užsienio kalbos studijos vyks du semestrus. Vertėtų pagalvoti, kaip ugdyti studentų gebėjimą komunikuoti užsienio kalba po to, kai baigiasi studijų plane numatytas užsienio kalbos kursas. Vertėtų mokymosi procese aktyviau naudoti įvairių žemės ūkio šakų vadovėlius bei duomenų bazes užsienio kalba. Šiuo metu tokių vadovėlių bibliotekoje yra po vieną egzempliorių, todėl studentų galimybės jais naudotis yra ribotos.

2.3. Personalas

Agroverslų technologijos studijų programą planuoja įgyvendinti 25 dėstytojai. Visų dėstytojų detalūs gyvenimo aprašymai yra pateikti programos aprašo priede Europass formatu. Gyvenimo aprašymuose pateikta informacija apie dėstytojų pedagoginio ir praktinio darbo patirtį, išsilavinimą, asmeninius gebėjimus ir kompetencijas. Daugelis dėstytojų turi ilgalaikį pedagoginį stažą ir ilgesnę nei 3 metų dėstomo dalyko praktinio darbo patirtį. Visi programoje dalyvaujantys dėstytojai priimti konkurso tvarka, atsižvelgiant į bazinį išsilavinimą, atitikimą dėstomam dalykui, praktinio darbo patirtį, mokslo laipsnį ir pedagoginį vardą. Dėstytojų priėmimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu ir kolegijos statutu. Programos vykdymui numatytas personalas atitinka teisės aktų reikalavimus.

Didesnė dalis nuolatinėjų dėstytojų dirba penkerių metų kadencijomis. Dėstytojo kadencijai pasibaigus vyksta atestacija ir viešas konkursas. Dėstytojų vertinimo procese dalyvauja ir studentai, atliekamos studentų nuomonės apklausos. Informacija apie dėstytojų įvertinimą pateikiamos katedros ir fakulteto ataskaitose.

Dėstytojai kvalifikaciją tobulina dalyvaudami trumpalaikėse stažuotėse, stažuotėse gamybinėje įmonėje/organizacijoje, tobulina profesinę kvalifikaciją atsitraukę nuo pedagoginio darbo, lanko kursus, seminarus ir kitus renginius. Dėstytojų kvalifikacijos kėlimą planuoja ir koordinuoja studijų programą kuruojanti katedra. Kolegijos dėstytojai dalyvauja Lietuvos ir tarptautiniuose projektuose. Dėstytojai vykdo nedaug mokslo taikomosios veiklos tyrimų, bet jie tiesiogiai susiję su analizuojama programa. Programos vykdyme dalyvausiančių dėstytojų skaičius ir kvalifikacija yra pakankama tinkamai vykdyti studijų programą ir pasiekti numatomus studijų rezultatus.

Pagrindinės srities stiprybės. Kolegijoje per laiką susiformavo brandus kolektyvas, turintis solidžią pedagoginę ir praktinę patirtį. Kolegija aktyviai dalyvauja įvairiuose projektuose, kurių metu fakulteto dėstytojai turi progą pasitobulinti, pasidalinti patirtimi su kitų Europos mokyklų dėstytojais.

Pagrindinės srities silpnybės. Visi dėstytojai atitinka formalius reikalavimus, bet ilgalaikėje perspektyvoje būtų gerai sustiprinti kolektyvą dėstytojais, turinčiais mokslinį laipsnį, ypač tuos, kurie dėsto fundamentalius dalykus, ir paskatinti dėstytojus labiau įsitraukti į mokslo taikomosios veiklos tyrimus.

2.4. Materialieji ištekliai

Agroverslų technologijos studijų programos įgyvendinimui Kolegija numato skirti Rietavo Studijų Centro turimą infrastruktūrą su materialine baze, kurią sudaro 17 auditorijų, laboratorija, biblioteka (132,35 kv.m. ploto), skaitykla (108,12 kv.m. ploto), žemės ūkio technikos parkas, eksperimentiniai-mokomieji laukai (70 ha ploto) žolinių augalų auginimui, augalų lauko laboratorija (1 ha ploto) lauko ir daržo kultūrų auginimui, šiltnamiais. Bendra patalpų plotas sudaro 22345 kv.m., iš kurių 10460 kv.m. tiesiogiai skirta mokymo tikslams.

Kolegijos Rietavo Studijų Centras turi solidų žemės ūkio technikos ir padargų parką, kurį sudaro: Traktorius JOHN DEERE 6534 su frontiniu krautuvu JOHN DEERE 663; traktorius MTZ 80; priekaba 2PTS-4; mini traktorius TZ-4K-14, žemės ūkio padargai, tokie kaip plūgai PLK-3-35, apverčiamas plūgas KUHN Multi-master 112, freza, grėblys-vartytuvas, kombinuotas žemės dirbimo agregatas KUHN CD 300; universali sėjamoji KUHN PREMIA 300, universali sėjamoji AMAZON D8-30 SPECIAL; mineralinių trąšų barstomoji NRU-0,5; organinių trąšų kratytuvas POY-6; bulvių sodinamoji SN-4B; daigų sodinamosios darbinė sekcija; kaupikas – ravėtuvas KRL -5; purkštovo modelis HARDI; purkštuvai HARDI NK-600; bulvių kasamoji Z609/3; šienapjovė LN-185; šieno presas FORTSCHRITT K-454; javų kombainas FORTSCHRITT E-516; grūdų valomoji PETKUS.

Ekspertų nuomone, turima sunkioji žemės ūkio technika ir padargai pakankami ugdant studentų praktinius žemės ūkio darbų mechanizavimo planavimo, organizavimo, atlikimo įgūdžius.

Kolegijos Augalininkystės technologijos bei Dendrologijos ir sodininkystės auditorijose sukaupti: trąšų pavyzdžiai; dirvožemio granulimetrinės sudėties ir dirvožemio profilio pavyzdžiai, lauko augalų sėklų kolekcija ir herbarai; kenkėjų kolekcijos; Lietuvos dirvožemių grupių žemėlapis; Sumedėjusių augalų herbarai.

Materialinės bazės apžiūros metu, ekspertai, deja, pasigedo piktžolių herbarų, kas, vertinimo grupės nuomone, yra svarbi mokomoji priemonė studentams atpažįstant kultūrinių augalų kenkėjus ir jų daromą įtaką ūkyje auginamų kultūrų derlingumui.

Ekspertai teigiamai vertina tai, kad yra atsižvelgta į paskutinio tarptautinės ekspertų grupės programos vertinimo išvadas ir įsigytos specializuotos žemės ūkio kompiuterinės programos tokios, kaip eGEB, „Sumanus ūkininkas“, „AgroSmart“. Šios programos, ekspertų žiniomis, leidžia sudaryti galvijų pašarų racionus, augalininkystės ūkyje racionaliai planuoti tręšimo normas, planuoti kultūrų auginimo savikainą, ūkio tiesiogines gamybines išlaidas, taip pat nustatyti mechanizatorių išdirbio normas, kuro normas bei kitus normatyvinius rodiklius, kurie svarbūs organizuojant žemės ūkio darbus.

Kolegijos informacinių technologijų klasėje yra 30 kompiuterių, kuriuose įdiegta Microsoft Office, Pro Sama 2010, MS Windows XP programinė įranga, Google Chrome ir Firefox interneto naršyklės, kurios tinkamos baziniams studentų kompiuterinio raštingo įgūdžiams vystyti.

Materialinės bazės apžiūros metu ekspertai buvo supažindinti su Kolegijos turimais teodolitais, nivelyrais, delniniu GPS imtuvu, kurie reikalingi laukų matavimams atlikti. Deja, mokymai, kaip naudotis šiais prietaisais nėra integruoti į *Agroverslų technologijų* studijų programą. Ekspertų nuomone, šios studijų programos studentai (galbūt praktinių darbų metu), turėtų būti supažindinami su laukų ribų išmatavimo bei tų ribų skaitmeniniame formate įkėlimo į elektroninę pasėlių deklaravimo sistemą principais.

Kolegijos Rietavo Studijų Centro bibliotekoje sukaupta 22763 egzemplioriai knygų ir leidinių. Taip pat prenumeruojami šiai programai aktualūs periodiniai leidiniai, tokie kaip „Mano ūkis“, „Vadovas, verslas, vadyba“, „Verslo žinios“, „Ūkininko patarėjas“, „Aplinka“, „Sodo spalvos“. Bibliotekos skaitykloje įrengtos 36 darbo vietos, iš jų 13 kompiuterizuotų. Skaitykloje taip pat įrengta bevielio interneto prieiga. Skaityklos kompiuteriai prijungti prie Litnet aukštųjų mokyklų tinklo. Biblioteka turi prieigą prie elektroninių mokslinių duomenų bazių, tokių kaip „Emerald Management eJournals Collection“, „EBSCO Publishing“, „Taylor & Francis“. Ekspertų nuomone, Kolegijos Rietavo Studijų Centro turimos elektroninės duomenų bazės nėra pakankamos, tačiau susitikimų su Kolegijos atstovais metu ekspertai buvo patikinti, kad Klaipėdos Valstybinė Kolegija suteiks galimybę Rietavo centrui prisijungti prie jų turimų papildomų mokslinės literatūros duomenų bazių. Papildomą duomenų bazių išplėtimo galimybę suteikia ir Kolegijos bei Aleksandro Stulginskio Universiteto pasirašyta bendradarbiavimo sutartis.

Nepaisant Kolegijos įsigytų gyvulininkystės kompiuterinių programų, turimų vištų, avių, kiaušinių, bičių muliažų, su gyvulininkyste susijusi praktinio mokymo bazė Kolegijoje, ekspertų nuomone, nėra pakankama. Žinoma, ekspertai teigiamai vertina Kolegijos daromas pastangas ir pasirašytas bendradarbiavimo sutartis su gyvulininkystės ūkiais dėl studentų praktikos atlikimo, bet tarptautinė užsienio koledžų patirtis sako, kad tik turint savo, kad ir nedidelį gyvulių ūkį, galima deramai ugdyti studentų praktinius įgūdžius. Studentų įtraukimas į kasdieninį ūkio valdymą, gyvulių priežiūrą leidžia jiems ne tik ištikus metus, nenutrūkstamai dalyvauti ūkio gyvenime, bet taip pat ugdo meilės gyvuliams, atsakomybės, komandinio darbo jausmą, kas ne mažiau svarbu žemės ūkyje. Žemaitijos regione, ekspertų žiniomis, dominuoja gyvulininkystės (pienininkystės ir mėsinių galvijų) ūkiai, tad šios kompetencijos būsimiems specialistams labai svarbios. Remiantis tik praktika ar fragmentiškai lankant socialinių partnerių ūkius, studentai vargiai susipažins su visomis pašarų ruošimo, galvijų skirstymo į šėrimo grupes, rujos, sėklinimo, veršiamosios, susirgimų prevencijos bei ligų gydymo, galvijų brokavimo, produkcijos realizavimo ir aibe kitų subtilybių. Ekspertai supranta, kad eksperimentinės fermos įrengimas gali pareikalauti ženklių finansinių investicijų, tačiau tai neturėtų tapti pretekstu nedaryti nieko. Aiškiai matoma studentų mažėjimo tendencija visoje Lietuvoje siunčia pavojingą signalą, kad teisę išlikti turės tik tos Kolegijos, kurios bus stipriausios ir sugebės ambicingai vystyti tiek žmogiškuosius, tiek materialinius resursus. Ekspertų nuomone, Kolegija jau turi neblogą materialinį pagrindą ir prielaidas tapti viena geriausių tiek augalininkystės, tiek gyvulininkystės specialistų „kalve“ Lietuvoje. Sustiprinta materialinė bazė neabejotinai pasitarnautų pritraukiant studentus ir iš užsienio šalių.

Augalininkystės srities materialinė bazė Rietavo centre, kaip jau minėta aukščiau, yra gera, tik ekspertų nuomone, Kolegija turėtų dar stiprinti augalininkystės laboratorijos „arsenalą“. Prietaisai dirvožemio pH (rūgštingumo), fosforingumo, kalingumo, humusingumo nustatymui leistų išsamiau tyrinėti dirvožemius, analizuoti duomenis, kuriais remiantis priimami labai svarbūs agronominiai sprendimai (tręšimo, sėjomainos ir kt.)

Pagrindinės srities stiprybės. Pakankamai geras mechanizuotos žemės ūkio technikos, padargų parkas, modernios specializuotos žemės ūkio kompiuterinės programos.

Pagrindinės srities silpnybės. Nepakankamai išvystyta gyvulininkystės praktinio mokymo bazė. Trūksta dirvožemio tyrimų prietaisų.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Susitikimo su Kolegijos administracijos atstovais ekspertams buvo paaiškinta, jog Žemaitijos kolegijos Rietavo filialą prijungus prie Klaipėdos Valstybinės Kolegijos, studijų

organizavimo, eigos, vertinimo tvarka Rietavo Studijų Centre bus vykdoma pagal Klaipėdos Valstybinės Kolegijos vidaus dokumentų bei įdiegtos ISO sistemos reikalavimus. Susitikimų metu Rietavo Centro atstovai ekspertams paaiškino, kad dar ne iki galo susipažino su planuojama nauja studijų eigos ir jos vertinimo tvarka (sprendimas prijungti Rietavo filialą prie Klaipėdos valstybinės kolegijos priimtas visai neseniai), tad ekspertai, pagrįdę, turėjo remtis Klaipėdos Valstybinės Kolegijos dokumentais, reglamentuojančiais studijų eigą ir tvarką.

Kolegija *Aagroverslų technologijos* programos studijas ketina vykdyti nuolatinių bei iššestinių studijų forma. Bendrasis studentų priėmimas į Programą planuojamas per Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos (LAMA) bendrąjį priėmimą, kaip to reikalauja LAMA priėmimo į aukštąsias mokyklas taisyklės ir Lietuvos Respublikos teisės aktai. Svarbiausiu studentų priėmimo į šią programą kriterijus būtų konkursinis balas.

Studentų pasiekimų vertinimo sistema ir studijų eiga reglamentuota Klaipėdos valstybinės kolegijos studijų rezultatų vertinimo tvarkos apraše, kuris patvirtintas Kolegijos akademinėje taryboje 2013 m. kovo 29 d., praktikų organizavimo ir vertinimo tvarkos apraše (patvirtintas 2011 m. birželio 22 d. Kolegijos direktoriaus įsakymu Nr. VI-235), Kolegijos studijų nuostatais (patvirtinti 2013 m. balandžio 3 d. Kolegijos direktoriaus įsakymu Nr. VI-149), Kolegijos statuto ir LR galiojančių norminių teisės aktų.

Išstudijavus aukščiau nurodytus dokumentus, pateiktą ketinamos vykdyti Programos aprašą bei susitikimų su Kolegijos atstovais metu gauti atsakymai ekspertų grupei leidžia teigti, kad Klaipėdos Valstybinėje Kolegijoje įdiegta studijų eigos, stebėsenos ir studentų vertinimo sistema paremta aiškumo, skaidrumo ir kokybės principais. Teigiamai vertiname tai, kad semestro metu Kolegijoje atliekamas nuolatinis ir tarpinis studentų rezultatų vertinimas. Studentas motyvuojamas mokytis viso semestro metu, nes egzaminą gali laikyti tik tada, kai per semestrą yra įvykdęs dalyko apraše numatytus tarpinio vertinimo reikalavimus ir užduotis. Galutinį studento pažymį sudaro tarpinių atsiskaitymų ir egzamino pažymiai, o baigiamojo dalyko galutinis vertinimas nustatomas pagal formulę, paremtą tarpinių vertinimų, egzaminų pažymiais ir jų svertiniais koeficientais. Su studijų dalyko ir galutinio vertinimo formulėmis studentai supažindinami studijų pradžioje. Prieš pradėdant dėstyti dalyką dėstytojas taip pat pateikia studentams dalyko aprašą, paaiškina tikslus ir siekiamus studijų rezultatus. Remiantis Kolegijos rezultatų vertinimo tvarkos aprašu, studentas turi teisę per studijų metus, bet ne anksčiau kaip kitą semestrą, pateikęs prašymą dekanui pagerinti dviejų pasirinktų dalykų įvertinimus. Nors perlaikymo rezultatai ir nedaro įtakos studento stipendijai, bet tai, ekspertų nuomone, gera paskata motyvuotiems ir atkakliems studentams siekti dar geresnių rezultatų. Kolegija taip pat deda pastangas užtikrinant sąžiningo studijavimo kriterijus. Aukščiau

minimuose Kolegijos vidaus dokumentuose yra nuostata, kad už nusirašinėjimą, plagijavimą, kitokį nesąžiningą elgesį studentui neleidžiama perlaikyti Programos dalyko. Studentas, jam sutikus, paliekamas pakartoti studijų dalyko kursą kitais studijų metais.

Kiekvienais studijų metais Kolegijoje visoms programoms sudaromas ir dekanu patvirtinamas studijų grafikas, kuriame numatytas teorinių paskaitų, praktinių užsiėmimų, egzaminų, baigiamųjų darbų rengimo ir atostogų laikas, kas leidžia studentams ir dėstytojams planuoti laiką ir studijų eigą. Rudens ir pavasario semestrai baigiami egzaminų sesijomis taip pat pagal iš anksto sudarytą tvarkaraštį, kuris skelbiamas prieš mėnesį iki sesijos pradžios.

Kolegijoje įsteigtas Studijų kokybės vertinimo centras stebi studijų eigą, atlieka vidinius auditus, kas sustiprina studijų vykdymo ir vertinimo procesų kontrolę. Ekspertai teigiamai vertina ir tai, kad Kolegija įtraukia studentus į valdymo procesus, atsižvelgiama į studentų pageidavimus. Kaip pavyzdį Kolegija paminėjo, kad studentų pageidavimu įsigyti nauji vadovėliai.

Praktikas Programos studentai galėtų atlikti Kolegijos praktinio mokymo bazėje ir organizacijų (socialinių partnerių) bazėse. Kolegija taip pat suteikia galimybę studentams išvykti studijuoti pagal Erasmus programą.

Rietavo Studijų Centre Kolegija planuoja ne tik įdiegti savo turimą studijų eigos ir stebėsenos sistemą, bet ir tam tikrus struktūrinius pokyčius. Vietoj buvusių katedrų turėtų atsirasti studijų programų komitetai-centrai, kuriuos sudarys centro vadovas, studijų vadovas, suaugusiųjų mokymo vadovas. Jų nuolatinė darbo vieta būtų Rietavo Studijų Centre. Ekspertai teigiamai vertina Kolegijos planus be centralizuoto valdymo teikiamų privalumų, taikyti ir autonomijos elementus, kurie leistų būti lankstesniems ir greičiau reaguoti į studijų metu kylančias problemas, išlaikyti betarpišką artimą ryšį su dėstytojais ir studentais Rietavo Studijų Centre.

Ekspertai teigiamai vertina tai, kad Kolegijos dėstytojai programas vykdo ne tik formaliai, bet uoliai atsižvelgia į studentų pageidavimus. Susitikimo metu dėstytojai pateikė pavyzdžių, kaip, studentams pageidaujant, stengiamasi daugiau organizuoti išvykų į lauko dienas, seminarus, lankyti ūkius. Studentų iniciatyva nufilmuota išvykų, renginių medžiaga vėliau analizuojama ir aptariama su studentais auditorijose. Pagirtina ir tai, kad kai kurie programos dėstytojai palaiko glaudžius ryšius su *Agroversų technologijų* programos absolventais, juos konsultuoja bei keičiasi informacija ir naujovėmis. Tai siunčia gerą signalą studentams, kad net ir po studijų jų ryšys su Kolegija, jiems pageidaujant, nenutrūks.

Susitikimo metu socialiniai partneriai rekomendavo Kolegijai tobulinti studentų praktikos atlikimo tvarką, ypač geriau parenkant studentų praktikos atlikimo laikus, atsižvelgiant į žemės

ūkio sezoniškumo aspektus. Taip pat ekspertai įžvelgia šios tokios rizikos dėl studentų laisvai pasirenkamų dalykų, mat esant nedideliame studentų skaičiui gali būti nesurenkamos pakankamos studentų grupės, kas apsunkins dalykų dėstymą. Susitikimo metu ekspertai taip pat nesulaukė aiškių paaiškinimų, kaip apskaičiuojamas ir nustatomas studentų savarankiško darbo laikas. Tad ekspertai rekomenduoja Kolegijai atsižvelgti į visus šiuos aspektus ir priimti reikiamus sprendimus tinkamos studijų kokybės ir sklandžios eigos užtikrinimui.

Pagrindinės srities stiprybės. Pakankamai aiški, skaidri studijų eiga paremta ISO kokybės standartu.

Pagrindinės srities silpnybės. Tobulintina studentų praktikos planavimo tvarka. Laisvai pasirenkamų dalykų bei studentų savarankiško darbo laiko nustatymo principai turėtų būti aiškiau reglamentuoti.

2.6. Programos vadyba

Ekspertų susitikimo su Kolegijos administracija metu paaiškėjo, kad Rietavo Studijų Centre bus diegiami ir taikomi Klaipėdos Valstybinės Kolegijos programų vadybos principai. Studijų kokybė yra neatsiejama Kolegijos kokybės vadybos sistemos dalis, kuri vadovaujasi įdiegta ISO 9001 vadybos kokybės sistema, EFQM bei kitų Kolegijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais. Pagrindiniai dokumentai, reglamentuojantys *Agroverslų technologijos* studijų programos kokybės užtikrinimą yra šie:

- KVK statutas. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimas Nr. 949.
- KVK kokybės vadovas. KVK Akademinės tarybos 2013 m. rugsėjo 11 d. protokolas Nr. SV1-12.
- KVK Procesų vadovas. KVK akademinės tarybos 2013-10-17 protokolas Nr. SV1-13.
- KVK studijų nuostatai. Direktoriaus įsakymas 2013 m. balandžio 3 d., Nr. V1-149.
- Stipendijų skyrimo tvarka. Direktoriaus 2011 m. rugsėjo 22 d. įsakymas Nr. V1 – 38.
- Studijų rezultatų vertinimo tvarkos aprašas. Akademinės tarybos 2013 m. kovo 29 d. nutarimas Nr. SV1-6.
- Praktikų organizavimo ir vertinimo tvarkos aprašas. Direktoriaus 2011m. birželio 22 d. įsakymas Nr. V1 – 235.
- Studijų rezultatų įskaitymo tvarka. Direktoriaus įsakymas 2012 m. birželio 27 d. Nr. V1 – 227.
- Studijų dalyko kokybės vertinimo ir atestavimo tvarkos aprašas. 2013 m. kovo 26 d. Direktoriaus įsakymas Nr. V1 – 14.

Dokumentus visi Kolegijos darbuotojai gali rasti vidinėje elektroninėje Dokumentų valdymo sistemoje (DVS).

Agroverslų technologijų studijų programos priežiūrą atlieka ir tobulinimą koordinuoja studijų programos komitetas.

Kolegija turi kolegialius valdymo organus – Tarybą ir Akademinę tarybą, taip pat vienasmenį valdymo organą – direktorių. Akademinės tarybos veiklą reglamentuoja Akademinės tarybos patvirtintas darbo reglamentas. Viena iš esminių Akademinės tarybos atliekamų funkcijų yra tvirtinti studijų programas ir teikti pasiūlymus dėl studijų programų finansavimo bei struktūrinių pokyčių, reikalingų studijų kokybei gerinti. Tačiau *Agroverslų technologijos* studijų programos komitetas būtų pagrindinis programos vykdytojas ir tobulintojas. Į jo sudėtį įeity komiteto vadovas, studijų vadovas, suaugusiųjų mokymo vadovas, programos dėstytojai, socialinių partnerių ir studentų atstovai. Komitetas bus atsakingas už taikomųjų mokslinių tyrimų veiklos organizavimą ir vykdymą, programos kokybės analizę, vertinimą, studentų pasiruošimą praktiniam darbui. Studijų komitetas taip pat teiks Akademeinei tarybai pasiūlymus dėl studijų programos kokybės užtikrinimo.

Studijų programos dėstytojai bus atsakingi už dėstomos medžiagos ir auditorinio darbo, tarpinių ir galutinių atsiskaitymų tvarką, studentų įgytų žinių vertinimo būdų parinkimą, vertinimo objektyvumą ir, žinoma, už kokybišką dėstomo dalyko teorinių žinių perteikimą bei studentų praktinių įgūdžių tobulinimą. Dėstytojas turės formuluoti studijų programos dalyko tikslus, rezultatus, numatyti studijų bei vertinimo metodikas, rengti ir tobulinti dėstomo dalyko turinį.

Pakankamai aiški Kolegijos struktūra, dokumentalizuoti procesai ir atsakomybės pasiskirstymas, diegiama ISO vadybos sistemos kultūra, Kolegijos administracijos (per pakankamai trumpą laiką) suformuota Žemaitijos kolegijos Rietavo filialo prijungimo vizija leidžia ekspertams teigti, kad struktūriniai pokyčiai ir procesai, susiję su *Agroverslų technologijos* programos vadyba, vyks pakankamai sklandžiai. Teigiamai vertiname, kad į studijų programos rengimą buvo įtraukti susitikime su ekspertais dalyvavę socialiniai partneriai.

Tačiau norime atkreipti Kolegijos dėmesį į, mūsų nuomone, esminę šios programos problemą, - tai stojančiųjų studentų skaičius. Nors buvusios Žemaitijos kolegijos Rietavo filiale vykdytos *Agroverslų technologijos* programos bendras įstojusiųjų studentų skaičius 2015 m. išaugo iki 20 (10 į nuolatinės ir 10 į iššestines), lyginant su 13 studentų 2014 m., demografinės tendencijos Lietuvoje ir vis dar gajus jaunimo polinkis rinktis socialinės, o ne technologinės pakraipos studijas, pareikalaut iš Kolegijos pro-aktyvių ir netradicinių veiksmų, orientuotų į programos populiarinimą ir studentų skaičiaus didinimą. Susitikimų metu socialinių partnerių

išsakytas žemės ūkio specialistų poreikio augimas, esamų specialistų rinkoje amžiaus vidurkio didėjimas byloja apie geras šios studijų programos studentų įsidarbinimo perspektyvas. Tad ragintume Kolegiją:

- Parengti ne tik bendrą visų Kolegijos programų, bet atkirai ir *Agroverslų technologijos* programos populiarinimo ir potencialių studentų pritraukimo strateginį planą.
- Paskirti atsakingą asmenį/-is už strategijos įgyvendinimą. Šis asmuo turės ne fragmentiškai, o nuolat dirbti šiuo klausimu.
- Sudaryti operatyvinių veikslių planus su konkrečių darbų įvykdymo terminais, atsakingais asmenimis ir užsibrėžtais rezultatais.
- Nustatyti visos strategijos įgyvendinimo ir tarpinių rezultatų vertinimo kokybinius ir kiekybinius rodiklius.
- Neapsiriboti programos populiarinimu tik Žemaitijos regione, bet išplėsti geografiją apimant kitus Lietuvos regionus, o gal net už Lietuvos ribų, siekiant pritraukti užsienio studentus.
- Ieškoti netradicinių priemonių, kurias galima rasti įtraukiant platų ratą suinteresuotų asmenų, taikyti novatoriškas proto šturmo metodikas ir pan. Kolegija turi aktyvius socialinius partnerius, kurie linkę padėti.
- Sukurti strategijos įgyvendinime dalyvaujančių asmenų motyvacinę sistemą, susietą su pasiektais rezultatais.

Pagrindinės srities stiprybės. Pakankamai aiški Kolegijos struktūra, procesai, atsakomybės pasiskirstymas. Sistemingas programos tobulinimas atsižvelgiant į išorinio vertinimo išvadas.

Pagrindinės srities silpnybės. Nepakankamai efektyvus programos populiarinimo planas, apsiribojama standartinėmis informacijos sklaidos savo regione priemonėmis.

III. REKOMENDACIJOS

1. Efektyviau populiarinti programą ir ieškoti būdų, kaip pritraukti daugiau studentų.
2. Vystyti gyvulininkystės praktinio mokymo bazę. Apsvarstyti bazinės dirvožemio tyrimų įrangos įsigijimo galimybes.
3. Tobulinti studentų praktikos atlikimo planavimo tvarką, atsižvelgiant į žemės ūkio sektoriaus sezoniškumus.
4. Skatinti dėstytojus daugiau vykdyti mokslinių tyrimų, reikalingų socialiniams partneriams.

5. Gerinti studentų anglų kalbos žinias ne tik paskaitų metu, bet ir skatinant juos daugiau naudotis užsienio duomenų bazėmis, literatūros šaltiniais ir t.t.
6. Tiksliau derinti dalykų turinį su jų apimtimi.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Klaipėdos valstybinės kolegijos ketinama vykdyti studijų programa *Agroverslų technologijos* vertinama **teigiamai**.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2	Programos sandara	3
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	18

- 1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)
- 2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)
- 3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)
- 4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Gediminas Viškelis

Grupės narė: Nijolė Liepienė